

<http://dx.doi.org/10.16926/gea.2021.01.14>

Tomasz BARANKIEWICZ

<https://orcid.org/0000-0002-2454-1456>

Kierownik Katedry i Filozofii Prawa

Katolicki Uniwersytet Lubelski

Bogusław PRZYWORA

<https://orcid.org/0000-0002-8809-3971>

Kierownik Katedry Prawa Ustrojowego i Porównawczego

Wydział Prawa i Ekonomii

Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie

Sprawozdanie – I Otwarte Seminarium Naukowe – „Aksjologia prawa intertemporalnego”

Początek 2021 r. w działalności naukowej Katedry Teorii i Filozofii Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz Katedry Prawa Ustrojowego i Porównawczego Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie zainicjowany został myślą prowadzenia **Otwartych Seminariów Naukowych**, które obecnie w warunkach pandemii COVID-19 i ograniczonych możliwości spotykania się, mogą stać się formą prowadzenia debaty naukowej na wybrane problemy w zakresie nauk prawnych i administracyjnych.

I Otwarte Seminarium Naukowe odbyło się w dniu 8 lutego 2021 r. o godz. 16.30 w formie zdalnej na platformie Zoom Meeting, gromadząc 26 osób. Seminarium poświęcono zagadnieniu „Aksjologii prawa intertemporalnego”. Referat, wokół którego prowadzono dyskusję, wygłosiła dr Katarzyna Surmacz-Gmiterek (KUL). Obrady Seminarium prowadzili dr hab. Bogusław Przywora, prof. UJD i dr hab. Tomasz Barankiewicz, prof. KUL.

We wprowadzeniu do obrad prof. T. Barankiewicz przedstawił podstawowe założenia inicjatywy Otwartego Seminarium Naukowego. Podkreślił, iż użyta w nazwie seminarium kategoria „otwartości” ma przede wszystkim wymiar metodologiczny. Wskazuje z jednej strony na otwieranie się i wzajemną integrację różnych gałęzi z zakresu nauk prawnych i nauk administracyjnych (integracja

wewnętrzna), z drugiej zaś strony wskazuje na otwieranie się i integrację z innymi naukami niż nauki prawne i administracyjne (integracja zewnętrzna), jak np. socjologia, ekonomia, historia, etyka. W debatach seminarium oznaczać to będzie, iż chodzi, po pierwsze, o możliwą obecność przedstawicieli różnych nauk, po drugie, debata inicjowana jest jednym referatem wiodącym, ważnym problemem naukowym, komentowanym przez przedstawicieli innych nauk, którzy wypowiadają swoje komentarze, uwagi, oceny, pytania. Ponadto „otwartość” można rozumieć w wymiarze personalnym, tj. zapraszani są zarówno doświadczeni badacze naukowci, jak i młodzi naukowcy oraz studenci reprezentujący różne koła naukowe.

Po wprowadzeniu w ogólne założenia seminarium prof. B. Przywora przekazał głos dr Katarzynie Surmacz-Gmiterek oraz prowadził dyskusję. Referentka z punktu widzenia teorii prawa, nawiązując do ważnego dorobku naukowego dr. hab. Jarosława Mikołajewicza, prof. UAM, skupiła swoją wypowiedź na trzech zasadach prawa intertemporalnego: 1) zasadzie bezpośredniego działania prawa nowego; 2) zasadzie dalszego działania prawa dawnego; 3) zasadzie wyboru prawa ze względu na ocenę stanów faktycznych. Podkreśliła, iż współczesne systemy prawa charakteryzuje duża zmienność, dlatego też każda zmiana w obszarze obowiązującego prawa wiąże się z ingerencją ustawodawcy w ukształtowane już sytuacje prawne. W tym kontekście powstają dylematy, które prawo, „stare” czy „nowe”, będzie regulowało sytuacje prawne powstałe na skutek zmian.

Uczestnicy debaty podkreślali, iż temat kwestii międzyczasowych ma fundamentalne znaczenie w procesie stanowienia i stosowania prawa. Prof. Hanna Paluszkiewicz uwypukliła w dyskusji wagę badań w zakresie prawa intertemporalnego prowadzonych pod kierunkiem J. Mikołajewicza, z którym przez wiele lat współpracowała. Prof. Mirosław Granat nawiązał do podstawowych standardów, wynikających z Konstytucji RP, w zakresie prawa intertemporalnego, w szczególności zasady ochrony praw nabytych. Prof. Marian Grzybowski odniósł się przede wszystkim do rozumienia zasady sprawiedliwości społecznej oraz pojęcia ważnego interesu publicznego. Prof. J. Sobczak i prof. K. Skotnicki wskazali na konieczność stosowania standardów konstytucyjnych prawa intertemporalnego w ustawodawstwie zwykłym.

W podsumowaniu prowadzący, T. Barankiewicz i B. Przywora, podkreślili znaczenie i oddziaływanie dorobku zmarłego przedwcześnie dra hab. J. Mikołajewicza, prof. UAM, a także wagę i wpływ wartości wynikających z Konstytucji RP, które stanowią „ramę” aksjologiczną w stosunku do intencji i woli ustawodawcy w zakresie decyzji intertemporalnych.